

**"GUAM - Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın üzvü olan
dövlətlərin hökumətləri arasında beynəlxalq multimodal yük daşımaları haqqında"
Sazişin təsdiq edilməsi barədə**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

I. 2007-ci il iyunun 19-da Bakı şəhərində GUAM - Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın 2-ci Zirvə Toplantısında imzalanmış "GUAM - Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın üzvü olan dövlətlərin hökumətləri arasında beynəlxalq multimodal yük daşımaları haqqında" Saziş **təsdiq edilsin.**

II. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 oktyabr 2007-ci il
№ 399-IIIQ

**GUAM - Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın
üzvü olan dövlətlərin hökumətləri arasında beynəlxalq
multimodal yük daşımaları haqqında**

S A Z I Ş

Bundan sonra "Tərəflər" adlandırılan Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilatın - GUAM-ın (DİİT-GUAM) üzvü olan dövlətlərin hökumətləri,

beynəlxalq yük daşımalarının DİİT-GUAM üzv dövlətləri arasında ticari-iqtisadi əlaqələrin məqsədyönlü inkişafına yardım edən vasitələrdən biri olduğunu etiraf edərək,

ətraf mühitin qorunması, daşımaların iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi, yanacaq-enerji resurslarının istifadəsinin azaldılması, nəqliyyat təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, nəqliyyat sisteminin buraxılış qabiliyyətinin artırılması məqsədilə yüklərin daşınması üçün istifadə edilən nəqliyyat növlərinin seçimində yük sahibləri üçün alternativlərin yaradılmasının zəruriliyini dərk edərək,

beynəlxalq yük daşımalarının həyata keçirilməsi üçün multimodal daşımaların geniş seçim təklif etdiyinə əmin olaraq,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

Ümumi müddəalar

1. Bu Saziş dəmir yolu, dəniz, çay, bərə keçidi və avtomobil nəqliyyatının qarşılıqlı əlaqəsi ilə multimodal daşımalar həyata keçirən nəqliyyat təşkilatları, multimodal daşımalar üzrə operatorlar, yükqondərənlər, yükalanlar, yük sahibini təmsil edən digər hüquqi və fiziki şəxslər arasında münasibətləri tənzimləyir, daşımanın hər bir iştirakçısının hüquqlarını, vəzifələrini və məsuliyyətini müəyyən edir.

2. Bu Saziş DİİT-GUAM üzv dövlətlərinin iştirakçısı olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərə toxunmur.

3. Bu Saziş DİİT-GUAM üzv dövlətlərinin ərazilərində olan göndərmə və ya təyinat məntəqələri arasında dəmir yolu, dəniz, çay, avtomobil nəqliyyatından istifadə etməklə, Tərəflərin birinin dövlətinin ərazisində qeyd alınmış daşıyıcılar tərəfindən Tərəflər arasında və onların ərazilərindən tranzitlə həyata keçirilən beynəlxalq multimodal yük daşımaları sahəsində tətbiq olunur.

Maddə 2

Təriflər

Bu Sazişdə istifadə olunan terminlər aşağıdakı mənaları daşıyır:

1. "Multimodal daşımalar" - iki və ya daha artıq nəqliyyat növü ilə həyata keçirilən yük daşımalarıdır.

2. "Multimodal daşımaların operatoru" - multimodal daşımaları həyata keçirmək məqsədilə öz adından yük sahibi (yükgöndərən) və nəqliyyat təşkilatları ilə müqavilələr bağlayan və göstərilən daşımaların təşkilinə görə məsuliyyət daşıyan hər hansı bir hüquqi və ya fiziki şəxsdir.

3. "Multimodal daşıma müqaviləsi" - multimodal daşıma üzrə operator və ya digər daşıyıcı ilə yük sahibi (ekspeditor) arasında yükün iki və ya daha artıq nəqliyyat növü ilə çatdırılmasına dair bağlanmış müqavilədir.

4. "Multimodal daşımalarda nəqliyyat vahidi" - multimodal yük daşımalarının həyata keçirilməsində istifadə olunan nəqliyyat vasitələri və konteynerlərdir.

5. "Multimodal daşımalar üçün terminal" - multimodal daşımaların nəqliyyat vahidlərinin yüklənməsi və boşaldılması və nəqliyyat növlərinin dəyişdirilməsi məntəqələrində onların qısamüddətli saxlanması, eləcə də gömrük və digər nəzarət növləri və Tərəflərin dövlətlərinin milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq malların və nəqliyyat vasitələrinin rəsmiləşdirilməsi üçün zəruri olan binalar, tikililər, mühəndis-texniki vasitələr və kommunikasiyalar (dəmir yolu stansiyaları, avtoterminallar, dəniz, çay, aviasiya və avtomobil limanları, yük gömrük anbarları) kompleksinə malik olan ərazidir.

6. "Yükgöndərən" - yüklərin yükəyə çatdırılması məqsədilə onları digər şəxslərə və ya müəssisələrə (daşımalar üzrə ekspeditor, daşıyıcı /operator) təhvil verilməsini həyata keçirən hər hansı bir hüquqi və ya fiziki şəxsdir.

7. "Yükəyə" - çatdırılmış yükləri almağa səlahiyyəti olan şəxsdir.

8. "Daşıyıcı" - operatorla bağlanmış daşıma müqaviləsinə əsasən yüklərin təyinat məntəqəsinə çatdırılmasına görə üzərinə öhdəlik və məsuliyyət götürmüş, yüklərin daşınmasını və onların yükəyə və ya daşıma müqaviləsində göstərilmiş digər şəxsə təhvil verilməsini (ötürülməsini) həyata keçirən, Tərəflərin dövlətlərinin ərazisində qeydiyyatdan alınmış hüquqi və ya fiziki şəxsdir.

9. "Ekspeditor" - yük daşımalarının təşkil olunması və/və ya yükgöndərənin tapşırığına əsasən müvafiq xidmətlərin göstərilməsini təmin edən vasitəçidir.

Maddə 3

Məqsədlər

1. Bu Sazişin məqsədləri aşağıdakılardır:

a) DİİT-GUAM-a üzv olan dövlətlər arasında iqtisadi münasibətlərin, ticarət və nəqliyyat əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi;

b) multimodal yük daşımaları üzrə xidmətlərin göstərilməsinə lazımi şəraitin yaradılması;

c) multimodal daşıma müqaviləsinin yerinə yetirilməsi zamanı daşıyıcılara və multimodal daşıma üzrə operatorlara dair vahid tələblərin müəyyənləşdirilməsi;

ç) yük daşımalarının iqtisadi səmərəliliyinin artırılması;

d) hərəkətin təhlükəsizliyinin, yüklərin toxunulmazlığının və ətraf mühitin mühafizəsinin təmin edilməsi;

e) ayrı-ayrı nəqliyyat növləri arasında eyni rəqabət mühitinin yaradılması;

ə) nəqliyyat siyasətinin, habelə nəqliyyat sahəsində hüquq normalarının uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsi.

2. Multimodal daşımalar sahəsində yaranan münasibətlər Tərəflərin milli qanunvericiliyinə əsasən tənzimlənir. Tərəflərin səlahiyyətli orqanları beynəlxalq müqavilələrə, bu Sazişə, habelə digər normativ hüquqi aktlara uyğun olaraq, öz səlahiyyətləri daxilində hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən icrası məcburi xarakter daşıyan dəmir yolu, çay, dəniz, avtomobil nəqliyyatı, bərə əlaqələri və yük terminallarının iştirakı ilə multimodal yük daşımaları qaydalarını, multimodal daşımaların həyata keçirilməsi zamanı yarana bilən münasibətləri tənzimləyəcək digər normativ hüquqi aktları qəbul edirlər.

Maddə 4

Multimodal yük daşımalarının təşkili

1. Bu Sazişlə müəyyən olunmadığı hallarda multimodal yük daşımalarının həyata keçirilməsi qaydası, bu cür daşımaları tənzimləyən beynəlxalq hüquq normalarına və Tərəflərin milli qanunvericiliyinə əsasən müəyyən edilir.

2. Multimodal daşımalarda aşağıdakılar iştirak edə bilirlər:

a) multimodal daşımaların müvafiq əməliyyatlarının yerinə yetirilməsi üçün açıq olan dəmir yolu stansiyaları;

b) dəniz və çay limanları (bundan sonra - limanlar);

c) yük terminalları;

ç) bərə kompleksləri;

d) multimodal daşımalarda yük vahidlərinin daşınması üçün gəmilər.

3. Multimodal daşımalar üçün terminallar Tərəflərin müvafiq orqanları tərəfindən müəyyən edilir. Tərəflərin müvafiq orqanları terminalların siyahısı barədə bir-birinə məlumatların verilməsini həyata keçirirlər.

Maddə 5

Multimodal daşıma üzrə operatorun hüquqları, vəzifələri və məsuliyyəti

1. Multimodal daşıma üzrə operator qəbul etdiyi yükün daşınmasının təşkilini təmin etməyə borcludur.

2. Multimodal daşıma üzrə operator yükgöndərən (yük sahibi), yükalan və daşıyıcı qarşısında Tərəflərin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyır.

3. Multimodal daşımalar sahəsində sığortalanma Tərəflərin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

Maddə 6

Yük sahibinin (yükgöndərənin) hüquqları, vəzifələri və məsuliyyəti

Yük sahibinin (yükgöndərəninin) və yükalanın hüquqları, vəzifələri və məsuliyyəti Tərəflərin iştirakçısı olduğu beynəlxalq sazişlər və həmin Tərəflərin milli qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

Maddə 7

Mübahisələrin həll edilməsi

Bu Sazişin müddələrinin şərhə və ya tətbiqi ilə bağlı yarana bilən hər hansı bir fikir ayrılığı və mübahisələr Tərəflər arasında danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll ediləcəkdir.

Maddə 8

Səlahiyyətli orqanlar

1. Bu Sazişin həyata keçirilməsi çərçivəsində səlahiyyətli orqanlar aşağıdakılardır:
Gürcüstan tərəfindən - Gürcüstanın İqtisadi İnkişaf Nazirliyi;
Ukrayna tərəfindən - Ukraynanın Nəqliyyat və Kommunikasiya Nazirliyi;
Azərbaycan Respublikası tərəfindən - Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi;
Moldova Respublikası tərəfindən - Moldova Respublikasının Nəqliyyat və Yol Təsərrüfatı Nazirliyi.
2. Tərəflər müvafiq səlahiyyətli orqanın müəyyənləşdirilməsinə aid hər hansı bir dəyişiklik barədə bir-birini məlumatlandırmalıdır.

Maddə 9

Multimodal daşımanın dəstəklənməsi və stimullaşdırılması

1. Multimodal daşımanın üstün cəhətləri nəzərə alınmaqla, Tərəflər öz milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq, bu növ daşımanın dəstəklənməsi istiqamətində təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsinə dair özlərinin dəmir yolu administrasiyaları, limanları, gəmiçilik şirkətləri, avtonəqliyyat müəssisələri və multimodal daşıma üzrə operatorlar arasında razılıq əldə edilməsi istiqamətində lazımi tədbirlər görürlər.
2. Tərəflər özlərinin milli qanunvericiliyinə əsasən, nəqliyyat müəssisələri və multimodal daşıma üzrə operatorlar tərəfindən dəmir yolu, avtomobil, çay və dəniz nəqliyyatı ilə həyata keçirilən multimodal daşımanın stimullaşdırılmasına, inkişafına və rəqabət qabiliyyətinin artırılmasına kömək göstərirlər.
3. Tərəflər multimodal daşımanın həyata keçirilməsində istifadə olunan infrastrukturun inkişafı məqsədilə özlərinin dəmir yolu və avtomobil müəssisələrinə, habelə limanlarına lazımi dəstək və kömək göstərirlər.
4. Tərəflər özlərinin milli qanunvericiliyinə əsasən multimodal daşıma zamanı yüklərin sərhdə yoxlanılması prosesinin tezləşdirilməsi üçün zəruri tədbirlər görür, həmçinin multimodal daşımanın gömrük rəsmiləşdirilməsinin sərhdə keçid məntəqələrindən multimodal daşıma terminallarına keçirilməsinə yardım edirlər.
5. Tərəflər beynəlxalq multimodal daşımanın inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli şəraitin yaradılması məqsədilə qarşılıqlı əməkdaşlıq edir və bir-birlərinə yardım göstərirlər.
6. Tərəflərin müvafiq dövlət orqanları bu Sazişin yerinə yetirilməsinə və tətbiqinə, habelə multimodal daşımalara dair məlumatların qarşılıqlı mübadiləsinə kömək göstərirlər.
7. Tərəflər multimodal daşıma terminallarında yüklərin daşınması və emal edilməsinə dair razılaşdırılmış tarif siyasətinin həyata keçirilməsinə lazımi şərait yaradırlar.

Maddə 10
Fövqəladə hallar

Multimodal daşımalar zamanı fövqəladə hallar yarandıqda, Tərəflər ölkələrinin milli qanunvericiliyinə müvafiq qaydada tədbirlər görəcəklər. Tərəflər yaranmış fövqəladə hallar barədə dərhal bir-birini məlumatlandırır və daşımaların yerinə yetirilməsi üçün təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi istiqamətində qərarlar qəbul edirlər.

Maddə 11
Əlavə və düzəlişlərin edilməsi

Bu Sazişə istənilən düzəliş və əlavələrin edilməsi Tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında Protokol tərtib edilməklə rəsmiləşdirilir. Tərtib olunmuş Protokol bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olaraq, bu Sazişin 12-ci maddəsinə uyğun olaraq qüvvəyə minir.

Maddə 12
Qüvvəyə minmə

Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə Tərəflərin diplomatik kanallarla sonuncu yazılı bildirişinin Depozitariyə təqdim edildiyi tarixdən 30 (otuz) gün sonra qüvvəyə minir. Depozitari Sazişin qüvvəyə minməsi barədə Tərəfləri məlumatlandırır.

Maddə 13
Sazişə qoşulma

1. Bu Saziş Depozitarinin bütün Tərəflərdən diplomatik kanallar vasitəsilə aldığı razılıq əsasında istənilən dövlətin ona qoşulması üçün açıqdır.
2. Bu Sazişə qoşulan dövlət üçün Saziş, onun qoşulması və bütün dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə sənədin Depozitariyə təqdim edildiyi tarixdən 30 (otuz) gün sonra qüvvəyə minir. Sazişə qoşulan dövlət Depozitarini öz səlahiyyətli orqanı haqqında məlumatlandırır.

Maddə 14
Sazişin qüvvədə olma müddəti

1. Bu Saziş qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır.
2. Tərəflərdən hər hansı biri diplomatik kanallarla Depozitariyə yazılı bildiriş göndərməklə bu Sazişin qüvvəsini ləğv edə bilər. Bu cür ləğvetmə Depozitari tərəfindən yazılı bildirişin alındığı tarixdən 6 (altı) ay sonra qüvvəyə minir.

Maddə 15
Sazişin Depozitarisi

1. Bu Sazişin Depozitarisi DİİT-GUAM-ın Katibliyidir.
2. Depozitari Tərəflərə Sazişin təsdiq edilmiş nüsxələrini təqdim edir. Depozitari Tərəflərə bu Sazişə hər hansı digər dövlətin qoşulması, hər hansı Tərəfin və ya bütün Tərəflərin Sazişi ləğv etməsi barədə məlumatı verir.

2007-ci il 19 iyun tarixində Bakı şəhərində rus dilində bir nüsxədə imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından
(*imza*)

Gürcüstan
Hökuməti adından
(*imza*)

Moldova Respublikası
Hökuməti adından
(*imza*)

Ukrayna Nazirlər Kabineti
adından
(*imza*)